Europos Parlamentas
2024-2029

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas
Pirmininkė

25.2.2026

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Belgijos paraišką „EGF/2025/007 BE/Casa“ (2026/0038(BUD))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. Jis nusprendė šią nuomonę pateikti laiško forma.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas minėtą klausimą apsvarstė 2026 m. vasario 25 d. posėdyje. Tame posėdyje jis nusprendė atsakingam Biudžeto komitetui pateikti toliau išdėstytą nuomonę.

Pagarbiai

Li Andersson

NUOMONĖ

A. kadangi 2025 m. rugpjūčio 28 d. Belgija pateikė paraišką „EGF/2025/007 BE/Casa“ dėl finansinės paramos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (toliau – EGF) po to, kai iš įmonės „Casa“ Belgijoje, vykdančios veiklą ekonomikos sektoriuose, kurie priskiriami NACE 2 red. 47 skyriui (Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą) ir 52 skyriui (Sandėliavimas ir su transportu susijusių paslaugų veikla), buvo atleisti darbuotojai NUTS 2 lygmens Antverpeno provincijos (BE21) regione;

B. kadangi Belgija šią paraišką pateikė laikydamasi Reglamento (ES) 2021/691 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytų intervencijos kriterijų. Šiame punkte reikalaujama, kad per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį (šiuo atveju nuo 2025 m. kovo 6 d. iki 2025 m. liepos 6 d.) valstybės narės įmonėje būtų sustabdyta ne mažiau kaip 200 atleistų darbuotojų veikla, įskaitant tiekėjų ir tolesnės gamybos grandies įmonėse atleistus darbuotojus ir (arba) savarankiškai dirbančius asmenis, kurių veikla nutrūko; kadangi, įvertinusi šią paraišką ir laikydamasi visų taikytinų EGF reglamento nuostatų, Komisija padarė išvadą, kad EGF finansinės paramos suteikimo sąlygos yra įvykdytos;

C. kadangi paraiška susijusi su 416 atleistų darbuotojų (reikalavimus atitinkančių paramos gavėjų), kurių veikla nutrūko pirmiau nurodytuose ekonomikos sektoriuose (257 – įmonėje „Casa International NV“ (Mažmeninė prekyba) ir 159 – įmonėje „Casa Logistics NV“ (Sandėliavimas));

D. kadangi 2026 m. vasario 6 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl sprendimo dėl EGF lėšų mobilizavimo Belgijos naudai siekiant remti 416 tikslinių paramos gavėjų reintegraciją į darbo rinką;

E. kadangi įmonę „Casa“ sudaro dvi bendrovės: „Casa International“, kuri turi 65 mažmeninės prekybos vietas visoje Belgijoje, ir „Casa Logistics“, kuri atsakinga už sandėliavimą ir platinimą šiose vietose; kadangi darbuotojai buvo atleisti dėl finansinių sunkumų, su kuriais „Casa“ susiduria jau kelerius metus, iš dalies dėl labai išaugusio e. prekybos vaidmens; kadangi taip pat sustiprėjo tarptautinė konkurencija, todėl 2020 m. buvo paprašyta kreditorių apsaugos; kadangi 2021 m. bendrovė „Casa“ buvo parduota bendrovei „Globitas“, o 2024 m. perparduota Švedijos bendrovei „AAS Retail“; kadangi vėliau bendrovė „Casa“ vėl patyrė finansinių sunkumų dėl didelio likvidumo trūkumo, dėl kurio 2024 m. vasarą parduotuvėse buvo surengti išpardavimai ir prarasta įvairių darbo vietų pagrindinės įmonės būstinės rinkodaros departamente Olene; kadangi 2024 m. spalio mėn. pabaigoje „Casa“ dar kartą kreipėsi į Komercinių bylų teismą dėl šešių mėnesių kreditorių apsaugos, kad vėliau galėtų pradėti veiklą iš naujo; kadangi rimtų potencialių bendrovės pirkėjų neatsirado, o 2025 m. kovo 6 d. Antverpeno komercinis teismas paskelbė „Casa International“ ir „Casa Logistics“ bankrotą, dėl kurio 416 darbuotojų neteko darbo;

F. kadangi Belgijoje nuo 2022 m. bankrotų daugėja; kadangi 2024 m. daugiau kaip 11 000 įmonių buvo paskelbtos bankrutavusiomis (6 323 Flandrijoje) ir tai yra didžiausias skaičius nuo 2013 m.; kadangi ši tendencija tęsėsi: 2025 m. sausio–rugsėjo mėn. bankrutavo 8 493 įmonės, iš kurių 4 964 įmonės arba 58 proc. – Flandrijoje; kadangi dėl

bankrotų 2024 m. Belgijoje buvo prarastos 32 566 darbo vietos, o 2025 m. pirmąjį pusmetį – 15 351 darbo vieta, iš kurių atitinkamai 59 proc. ir 51 proc. buvo prarastos Flandrijoje; kadangi apie 18 proc. šių darbo vietų prarasta pramonės sektoriuje; be to, kadangi Flandrijos darbo rinkai poveikį daro pastarojo meto restruktūrizavimo įvykiai, pavyzdžiui, atleidimai iš darbo įmonėse „Van Hool“, „Sappi“ ir „Purmo“, „BelGaN“, „Tupperware“ ir „Audi“: sumažėjo laisvų darbo vietų šiame pramonės sektoriuje;

G. kadangi 63 bendrovės „Casa“ parduotuvės yra išsibarsčiusios po Flandriją ir Briuselį, tačiau ir būstinė, ir platinimo centras yra Olene (Antverpeno provincija); kadangi maždaug pusė atleistų darbuotojų dirbo įvairiose Belgijos vietose, kita pusė – platinimo centre ir pagrindinėje buveinėje; kadangi dėl šios koncentracijos ypač smarkiai nukentėjo užimtumas Oleno regione; kadangi Netelando regione, kuriam priklauso Olenas, laisvų darbo vietų, apie kurias pranešta valstybinėms užimtumo tarnyboms, skaičius nuo 2024 m. birželio mėn. iki 2025 m. gegužės mėn., palyginti su ankstesniais 12 mėnesių, sumažėjo 11 proc., o darbo ieškančių asmenų skaičius 2025 m. rugpjūčio mėn., palyginti su 2024 m. balandžio mėn., padidėjo 7 proc.;

H. kadangi darbo netekę darbuotojai daugiausia yra pardavėjai ir sandėlių darbuotojai; kadangi, nepaisant to, kad pastaraisiais metais Flandrijoje sumažėjo laisvų darbo vietų mažmeninės prekybos sektoriuje (įskaitant didmeninę prekybą), šiame sektoriuje vis dar trūksta darbuotojų; kadangi dėl to dauguma atleistų pardavėjų turi daug galimybių susirasti darbą; tačiau kadangi naują darbą susirasti bus sunkiau daugeliui platinimo centre atleistų sandėlio darbuotojų; kadangi tokio darbo ieško daug darbo ieškančių asmenų, nes daugelis darbo ieškančių asmenų neturi tinkamų įgūdžių ar kvalifikacijos (pvz., dirbti su keltuvu, autokrautuvu) ir jiems reikės kelti kvalifikaciją ir (arba) dirbti kitame regione arba pereiti prie kitos profesijos;

I. kadangi Belgija nurodė, kad pagal EGF reglamento 7 straipsnio 4 dalį, konsultuojantis su socialiniais partneriais, buvo parengtas suderintas prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketas;

J. kadangi, kaip nustatyta 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 8 straipsnyje, EGF lėšų didžiausia metinė suma neturi viršyti 30 mln. EUR (2018 m. kainomis);

todėl Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad EGF tikslas – parodyti solidarumą su paramos gavėjais ir teikti jiems paramą; mano, kad EGF finansinė parama pirmiausia turėtų būti skiriama aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas pradiniame jų veiklos ar kitame sektoriuje; pabrėžia, kad svarbu paruošti darbuotojus skubiai reikalingai žaliajai ir skaitmeninei Europos ekonomikos ir visuomenės pertvarkai ir juos atitinkamai remti; atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad Sąjunga atlieka svarbų vaidmenį, nes, be kita ko, per EGF prisideda prie teisingai pertvarkai pagal Europos žaliąjį kursą būtinų kvalifikacijų finansavimo;

2. pritaria Komisijai, kad tenkinamos EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir kad Belgija turi teisę pagal šį reglamentą gauti finansinę 1 916 733 EUR paramą, kuri sudaro 85 proc. visų išlaidų, siekiančių 2 254 980 EUR ir apimančių prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų išlaidas (2 168 980 EUR) ir parengiamosios, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklos išlaidas (86 000 EUR);

3. pažymi, kad Belgija pateikė visas būtinas garantijas, kad laikomasi nacionaliniuose ir ES teisės aktuose nustatytų reikalavimų dėl kolektyvinio atleidimo iš darbo ir kad suteikiant galimybę pasinaudoti siūlomomis priemonėmis ir jas įgyvendinant bus laikomasi vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų;

4. primena atleistų darbuotojų profilį: daugiau nei du trečdaliai atleistų darbuotojų yra moterys ir maždaug vienas trečdalis atleistų darbuotojų yra vyresni nei 50 metų, ir mano, kad dėl spaudimo darbo rinkai darbuotojams reikės papildomos prie poreikių pritaikytos paramos, visų pirma, tikslinės pagalbos, daugiausia dėmesio skiriant kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, taip siekiant padėti jiems sėkmingai įsidarbinti;

5. pabrėžia, kad Belgija patvirtino, jog priemonėms, kurioms skiriama EGF finansinė parama, nebus skiriama finansinė parama pagal kitas Sąjungos finansines priemones;

6. pažymi, kad prie individualių poreikių pritaikytą suderintą paketą, kuris turi būti teikiamas atleistiems darbuotojams, sudaro šios priemonės: a) darbo grupė (informaciniai susitikimai, kuriuos rengs ekspertai, gerai išmanantys vietos darbo rinką), b) perdarbinimas (perdarbinimo paslaugos, teikiamos per grupinius ar individualius susitikimus, pradinis pokalbis ir individualus orientavimas, įgytų įgūdžių sertifikavimas, skaitmeninės darbo paieškos platformos naudojimo gairės ir kt.), c) aktyvus tarpininkavimas, d) orientavimas, e) mokymas ir perkvalifikavimas, f) mokymas darbo vietoje ir g) darbo mugė; turėdamas mintyje tikslinių paramos gavėjų amžių ir išsilavinimo profilį, pabrėžia, kad teikiant individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas reikėtų atsižvelgti į konkrečius šių grupių poreikius;

7. ypač pabrėžia tai, jog svarbi EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalis, pagal kurią reikalaujama, kad rengiant suderintą paketą būtų atsižvelgiama į darbo rinkos ateities perspektyvas ir būsimus įgūdžių, kurie būtų suderinami su perėjimu prie efektyvaus išteklių naudojimo ir tvarios ekonomikos, poreikius, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje, sklaidai; palankiai vertina tai, kad paslaugų paketas apima IRT mokymus ir papildomą paramą įdarbinimo paslaugų srityje: teikiama parama tiek skaitmeniniu požiūriu neraštingiems, tiek tam tikrų skaitmeninių įgūdžių turintiems asmenims, atliekant skaitmeninių įgūdžių vertinimą ir suteikiant galimybę darbuotojams pasiskolinti nešiojamąjį kompiuterį, dalyvauti mokymuose, kaip juo naudotis, ir gauti atsakymus į skaitmeninius klausimus;

8. primena, kad yra galimybė taikyti specialias laikinas priemones iš suderinto paketo, įskaitant, be kita ko, vaiko priežiūros išmokas, kaip numatyta EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalies b punkte, taip siekiant palengvinti darbo ieškančių asmenų dalyvavimą siūlomoje veikloje.